

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

SINNESSJUKVÅRDEN I RIKET

ÅR

1929

AV

KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1931

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

803529

INLEDNING

TILL

**Sinnessjukvården i riket / Kungl. Medicinalstyrelsen. – Stockholm, 1913-1941. - (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1911-1939.
1911-1939 med innehållsförteckning på franska. - 1914-1920 med fransk parallelltitel: Soins médicaux aux aliénés en Suède, 1921-1939: Soins médicaux aux aliénés en Suède.**

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 2, Överstyrelsens över hospitalen underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt, 1862-1910.

Täckningsår: 1861-1910.

Överstyrelsens över hospitalen underdåniga berättelse för år ... ersattes 1903 av Medicinalstyrelsens underdåniga berättelse angående sinnessjukvården i riket året 1901

Överstyrelsen över hospitalen ersattes 1902 av Medicinalstyrelsen.

Efterföljare:

Ingår fr.o.m. 1940 i:

Allmän hälso- och sjukvård / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1913-1982. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1979.

Sinnessjukvården i riket. År 1929. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

SINNESSJUKVÅRDEN I RIKET

ÅR

1929

AV

KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1931

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

803529

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

SOINS MÉDICAUX AUX
ALIÉNÉS EN SUÈDE

EN

1929

PAR

LE CONSEIL SUPÉRIEUR
DE L'ADMINISTRATION MÉDICALE DE L'ÉTAT

STATISTISKA CENTRALBUREÅN
FÖRSTAVAN
STOCKHOLM 27

Innehållsförteckning.

I. Av Kungl. Maj:t och riksdag beslutade viktigare åtgärder för sinnessjukas vård	sid. 3.
II. Anstalter för sinnessjuka	» 4.
a) Statens sinnessjukhus	» 4.
1. Byggnader	» 4.
2. Sjukvården	» 5.
b) Landstingens upptagningsanstalter	» 9.
Tab. A. Omsättningen vid landstingens och större kommuners upptagningsanstalter för sinnessjuka	» 9.
c) Kommunala sinnessjukhus	» 10.
Tab. B. Omsättningen vid kommunala anstalter för sinnessjuka	» 10.
Tab. C. Sjukdomsformer hos de å kommunala anstalter vårdade	» 11.
d) Enskilda anstalter och sjukhem	» 12.
III. Antalet sinnessjuka och sinnesslöa inom riket	» 13.
Skyddsföreningen för sinnessjuka	» 13.
Kurator för de sinnessjuka	» 13.

Tabeller.

Tab. 1. Omsättningen å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka även- som å dessa anstalter befintliga och antalet exspektanter vid årets slut	sid. 17.
» 2. Översikt av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, döda samt vid årets slut befintliga, med fördelning efter sjuk- domsform	» 18.
» 3. Översikt av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, grupp B, rörande orsaker, under vilkas inflytande sinnes- sjukdom kan anses hava uppkommit	» 19.
» 4. Översikt av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, grupp B, med ärftlig psykopatisk belastning efter sjukdoms- form	» 19.
» 5. Översikt av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka tillfrisknade	» 20.
» 6. Översikt av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, grupp B, efter yrke och civilstånd	» 21.
» 7. Översikt av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, grupp B, med fördelning efter hemort	» 22.
» 8. Översikt av dödsorsaker bland de å offentliga, självständiga anstal- ter för sinnessjuka avlidna	» 22.
» 9. Jämförelse mellan hospitalens driftkostnader åren 1925 och 1926	» 23.
» 10. Medeltal vårdade, antal underhållsdagar, personalens storlek, kostnader för sjukvård, utspisning och andra förnödenheter	» 24.
» 11. Sammandrag av hospitalens driftkostnader	» 26.
» 12. Sammandrag av kyrkoherdarnas och hälsovårdsnämndernas uppgifter om sinnessjuka och sinnesslöa i riket	» 28.

Table des matières.

I. Mesures importantes décrétées par le Gouvernement et la Diète	page 3.
II. Etablissements d'aliénés	4.
a) Hôpitaux d'aliénés et Asiles de l'Etat	4.
1. Edifices	4.
2. Soins aux malades	5.
b) Refuges provisoires des Conseils généraux	9.
Tabl. A. Mouvement des entrées et sorties dans les refuges provisoires des Conseils généraux et des grandes communes	9.
c) Hôpitaux d'aliénés communaux	10.
Tabl. B. Mouvement des entrées et sorties dans les hôpitaux d'aliénés communaux	10.
Tabl. C. Malades admis, sortis, décédés et restants à la fin de l'année dans lesdits hôpitaux, avec répartition d'après la forme de maladie	11.
d) Asiles privés d'aliénés	12.
III. Nombre des personnes en Suède atteintes d'aliénation et d'idiotisme	13.
La Société protectrice des aliénés	13.
La curatrice des aliénés	13.

Tableaux.

Indications.

Groupe A. Total des malades admis pendant l'année.

Groupe B. Idem, sauf les aliénés transférés des autres hôpitaux publics indépendants ainsi que les malades admis pour observation et les patients non malades à l'admission.

Groupe C. Malades admis, sauf les soignés dans d'autres hôpitaux publics indépendants d'aliénés ainsi que les malades admis pour observation et les patients non malades à l'admission.

Groupe D. Transferts des autres hôpitaux publics indépendants d'aliénés.

Groupe E. Malades admis pour observation.

(m. = hommes; kv. = femmes; s.a. = somme.)

Tabl. 1. Mouvement des entrées et sorties dans les hôpitaux publics indépendants d'aliénés ainsi que le nombre des malades et le nombre de ceux qui attendaient leur admission à la fin de l'année	page 17.
Col. 1. Hôpitaux, asiles ou refuges. Col. 2—6. Admis: groupes, voir ci- dessus. Col. 7—14. Renvoyés: Col. 7. Total. Col. 8. Guéris. Col. 9. En état d'amélioration. Col. 10. Non guéris. Col. 11. Non malades à l'admission. Col. 12. Observation finie. Col. 13. Dans d'autres hôpitaux. Col. 14. Décédés. Col. 15. Malades restants le 31 déc. Col. 16. Nombre d'expectants le 31 déc.	
2. Aperçu des malades admis, décédés et restants à la fin de l'année dans lesdits hôpitaux, classés d'après la forme de la maladie	18.
Col. 2 et 3. Admis. Col. 4. Décédés. Col. 5. Restants le 31 déc.	
3. Aperçu des malades admis dans les dits hôpitaux, groupe B, concernant les causes, sous l'influence desquelles la maladie pourrait avoir son origine	19.
4. Aperçu des malades admis dans les dits hôpitaux, groupe B, avec des tenden- ces psychopathiques héréditaires et répartis d'après la forme de la maladie	19.
5. Aperçu des guéris parmi les malades admis dans les dits hôpitaux	20.
6. Aperçu des malades admis, groupe B, dans les dits hôpitaux, d'après la profession et l'Etat civil	21.
Col. I. I. Agriculture, pêche, etc. — II. Industrie et métiers. — III. Commerce et communication. — IV. Fonctions et emplois publics ainsi que professions libérales. — V. Travaux domestiques. — VI. Métiers non fixes ou inconnus.	
7. Aperçu des malades admis, groupe B, dans les dits hôpitaux, avec ré- partition d'après le domicile	22.
8. Aperçu des causes de décès des malades admis dans les dits hôpitaux	22.
9. Comparaison entre les frais d'exploitation des années 1925 et 1926	23.
10. Moyennes des malades par jour, nombre de jours, personnel, dépenses totales pour soins, alimentation, etc.	24.
11. Aperçu des frais d'exploitation des hôpitaux	26.
12. Relevé des rapports du clergé et des Commissions municipales de santé concernant les aliénés et les hébétés en Suède	28.

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Socialdepartementet.

Medicinalstyrelsen får härmed jämlikt 13 § uti den för styrelsen gällande instruktion överlämna berättelse angående *sinnessjukvården* i riket för år 1929. Till en början lämnar styrelsen en översikt över de av Kungl. Maj:t och riksdagen härutinnan beslutade viktigare åtgärder. Berättelsen omfattar därefter redogörelse för statens sinnessjukhus, landstingens och kommunala upptagningsanstalter för sinnessjuka samt enskilda anstalter och sjukhem. Vidare meddelas en redogörelse över antalet i riket befintliga sinnessjuka och sinnesslöa samt för skyddsföreningen för sinnessjuka. Slutligen lämnas ett meddelande angående kuratorernas för de sinnessjuka verksamhet. Berättelsen åtföljes dels av tabellariska översikter angående sjukvården å anstalter och därmed sammanhängande förhållanden samt rörande inkomster och utgifter för hospitalens underhåll, dels av sammandrag av 1929 års redovisning över till hospitalsväsendet anslagna medel ävensom av kyrkoherdarnas uppgifter om sinnessjuka och sinnesslöa. De tabellariska översikterna angående sjukvården omfatta även verksamheten vid vissa större landsting eller kommuner tillhö-

rande upptagningsanstalter, nämligen länsavdelningarna vid rikets sinnessjukhus, sjukhuset vid Långbro, avdelningarna för sinnessjuka vid sjukhuset S:t Erik, Katarina sjukhus och vårdhemmet Gibraltar.

NILS HELLSTRÖM.

RICHARD STENBECK.

F. VON DARDEL.

Karl Leijer.

Stockholm den 25 november 1930.

I. Av Kungl. Maj:t och riksdag beslutade viktigare åtgärder för sinnessjukas vård.

Genom brev den 20 juni 1929 har Kungl. Maj:t

dels uppdragit åt medicinalstyrelsen att vid Uppsala hospital och asyl för en beräknad kostnad av högst 274 500 kronor låta anordna W.C.-anläggning inom vissa byggnader;

dels föreskrivit att i den godkända planen för utvidgning av köksbyggnaden vid Uppsala hospital och asyl viss jämkning skall vidtagas och förklarat att sammanlagda kostnaden för ifrågavarande utvidgningsarbeten må utgöra högst 384 000 kronor i stället för förut beviljat anslag å 267 700 kronor;

dels uppdragit åt medicinalstyrelsen att låta på angivet område av kyrkoherdebostället och komministerboställena ävensom lägenheten Kyrkoplatsen nr 1 inom Umeå socken uppföra en för 918 vårdplatser avsedd sinnessjukanstalt för en beräknad kostnad av högst 7 650 000 kronor i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten C. Westman upprättade ritningar;

dels uppdragit åt byggnadsstyrelsen att låta omändra det av Jönköpings regemente tidigare disponerade kasernetablisementet i Jönköping för en beräknad kostnad av 6 750 000 kronor till en för 1 220 vårdplatser avsedd sinnessjukanstalt i huvudsaklig överensstämmelse med av ingenjören Hj. Cederström upprättade ritningar; ägande byggnadsstyrelsen efter samråd med medicinalstyrelsen vidtaga de smärre omläggningar och ändringar i ritningarna, som kunna visa sig behövliga eller lämpliga, och vilka kunna av medicinalstyrelsen godkännas och icke medföra ökning i kostnaderna för anstalten.

Genom brev den 31 december 1929 har Kungl. Maj:t godkänt de av respektive byggnadskommittéer framlagda planerna till Stockholms stads och Göteborgs stads nya sinnessjukhus samt anbefallt medicinalstyrelsen, att efter verkställd avsyning av anstalterna avgiva yttrande, huruvida desamma kunna för ovannämnda ändamål godkännas.

Kungl. Maj:t har den 19 september 1929 utfärdat dels sinnessjuklag, dels ock stadga angående sinnessjukvården i riket jämte en del i samband med dessa stående nya författningar och ändringar i äldre sådana.

II. Anstalter för sinnessjuka.

a) Statens sinnessjukhus.

1. Byggnader.

Stockholms hospital. Omfattande förändringar och reparationer i värme- och kraftcentralen hava företagits till ett sammanlagt belopp av 49 000 kronor.

Uppsala hospital. Personal matsalen i nordöstra flygeln av hospitalsbyggnaden för män har undergått en genomgripande reparation, varvid nya betongbjälkar inlagts. Asylens administrationsbyggnad har försetts med värmeledning.

Nyköpings hospital. Under året har det planerade vattenklosettsystemet fullbordats. Arbetet har utförts i enlighet med förslag och ritningar av ingenjören John Bergström och betingat ett pris av 18 000 kronor.

Västerviks hospital. Arbetet med inredning av verkstäder för tapetserare och bokbindare har under året slutförts. Stängsel av Gunnebotyp har uppsatts kring fyra promenadgårdar.

Piteå hospital. Under året hava nya vattenintaget och nya filtreringsanläggningen blivit färdiga och tagits i bruk. De redan 1927 påbörjade till- och ombyggnadsarbetena vid anstalten hava under året fortgått och delvis blivit färdiga för användning. Den å tredje våningen nybyggda avdelningen över den gamla C-avdelningen, som från början var avsedd för vård av opålitliga uppevarande patienter, har omändrats å båda könssidorna till övervakningsavdelningar för kroppsligt sjuka och tuberkulösa.

Den nya ångcentralen och tvättanläggningen ha under året även tagits i bruk.

Angående de kostnader för underhåll och förbättringar av byggnader och gårdar, vilka bestritts av respektive direktioner, hänvisas till Tab. 11 i tabellavdelningen.

Beträffande platstillgången är följande att anföra. Genom om- och tillbyggnadsarbetena på Piteå hospital har platsantalet kunnat höjas till 540. Av dessa äro 275 för män och 265 för kvinnor. Fördelningen av sjukplatser inom de olika sjukhusen vid redovisningsårets slut anges i tabellen å sid. 5.

Sjukhus.	I klass		Allmän klass		Landstings resp. stads klass		Summa
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
Stockholms hospital	10	10	125	120	—	—	265
Uppsala , och asyl	30	—	630	562	12	12	1 246
Nyköpings ,	—	—	107	79	10	10	206
Strängnäs ,	—	—	400	450	—	—	850
Vadstena , och asyl	11	11	392	374	—	—	788
Växjö ,	5	5	134	120	20	20	304
, krim:avd.	—	—	100	—	—	—	100
Västerviks ,	—	—	491	461	17	15	984
Visby ,	—	—	21	42	—	—	63
Lunds , och asyl	15	15	624	624	14	14	1 306
Hälsingborgs ,	—	—	600	600	—	—	1 200
Göteborgs ,	25	25	128	112	41	34	365
Vänersborgs , och asyl	—	—	520	530	15	15	1 080
Kristinehamns ,	—	—	380	400	10	10	800
Säters ,	—	—	480	460	22	10	972
Härnösands ,	—	—	137	118	12	12	279
Östersunds ,	—	—	365	335	—	—	700
Piteå , och asyl	—	—	275	265	—	—	540
Summa	96	66	5 909	5 652	178	152	12 048
	162		11 561		325		
							11 723

Antalet exspektanter vid årets slut uppgick till 6 544 mot 6 021 vid förra årets slut. Antalet å statens sinnessjukhus vid årets slut närvarande (se Tab. 1) uppgick till 13 272, vadan summan av närvarande och exspektanter sålunda utgjorde 19 816 eller 3.8 % av folkmängden i riket.

Rörande det beräknade antalet sinnessjuka och sinnesslöa i riket se Tab. 12.

2. Sjukvården.

Behandlingen med malaria (frossa) utav sjuka, lidande av dementia paralytica, har under året fortgått vid hospitalen i Uppsala och Lund och har även införts på Stockholms hospital.

En del nya behandlingsmetoder hava försökts. På Stockholms hospital hava sålunda insulin-, sulfosin- och avertin-behandlingar använts. I Lund, Vadstena och Härnösand har sulfosinterapien i vissa fall med framgång försökts. På Göteborgs hospital har en form av långnarkos försökts i ett stort antal fall.

Visby och Västerviks hospital meddela, att gymnastik har kunnat bedrivas å ett flertal avdelningar.

Restads sjukhus vid Vänersborg har inrett ett rum för poliklinisk tandvård och träffat överenskomst med en tandläkare i staden.

Beträffande förekomsten av akuta infektionssjukdomar meddelas från Uppsala hospital, att där förekommit 3 fall av scharlakansfeber, 2 fall av difteri och 1 fall av barnförlamning.

Från Vadstena hospital meddelas, att där förekommit 4 fall av tyfoidefeber. Smittkällan, en kronisk bacillbärare, har upptäckts och isolerats.

På Lunds hospital hava även fall av tyfoidefeber förekommit, och 2 bacillbärare hava upptäckts och isolerats.

På Östersunds hospital har 1 fall av scharlakansfeber förekommit. Från Kristinehamns hospital meddelas, att anmärkningsvärt många fall av ansiktsros hava inträffat på hospitalet och att ej mindre än 5 stycken patienter hava avlidit i denna sjukdom.

Beträffande användandet av arbetsterapien anförä överläkarna F. G. H. Velander vid Hälsingborgs hospital och E. Vestberg vid Kristinehamns hospital, bland annat, följande.

Överläkaren Velander:

»Den s. k. sysselsättningsterapien har alltmera utvecklats. Av de erfarenheter, som jag under det gångna året gjort, synes det mig otvetydigt framgå, att man genom sysselsättningsterapien, rätt använd, kan uppnå goda och för sjukvården glädjande resultat. Särskilt slående har varit det lugn, som inträtt, sedan patienterna börjat i större utsträckning sysselsättas. Den svåra dagen på de oroliga avdelningarna har numera blivit söndagen, då ju enligt gammal hävd patienterna icke skola uträtta annat än det absolut nödvändiga arbetet. Jag har för den skull funderat mycket på att trots allt även under söndagarna sysselsätta åtminstone de mera oroliga patienterna. På de avdelningar, där så kunnat ordnas, har det anskaffats sällskapsspel av olika slag, för att patienterna inte skola sitta och så att säga kläda väggarna. För att lättare kunna överblicka resultatet av behandlingen få översköterskan å varje avdelning föra särskilda listor över samtliga patienter, där det för varje patient upptages, huruvida han arbetar och i så fall vilket arbete, han utfört samt huruvida patienten är sysslolös och då anledningen härtill. Vidare få förestånderskorna för varje månad göra sammandrag. Av dessa sammandrag kan man omedelbart utläsa, huru många patienter på varje avdelning, som varit sysselsatta och hur många, som ha varit sysslösa och vad dessa senare beträffa anledningen till deras sysslöshet. Arbetet på att väcka patienternas intresse för arbete koncentreras sedan på de sysslösa, där ej rent kroppsliga orsaker hindra. När det gäller att intressera patienterna och förmå dem till sysselsättning följer jag icke till fullo Gùthersloh-metoden. Jag anser det icke riktigt, att patienterna annat än i ett fåtal undantagsfall skola så att säga tvingas till arbete, då arbetet därigenom lätt kan för patienten framgå såsom något slags »straffarbete». I stället får personalen söka med alla medel väcka patientens intresse, söka locka honom, söka övertala honom, allt i godo. Till en början tillgripes enklare och lättare utförbart arbete för att så fort som möjligt övergå till mer kvalificerat sådant. Enligt mitt förmenande spelar det en mycket stor roll, att patienten har en tydlig känsla av att han utfört ett nödvändigt arbete. Vidare har jag sökt att i görligaste mån göra arbetet så omväxlande som möjligt. Det synes mig, att resultaten här vid sjukhuset blivit ganska goda. En mycket stor hjälp har jag haft i de stora och rymliga arbetsavdelningar, som här finnas. Kommer patienten så långt, att han kan sitta i en vävstol, är i de flesta fall slaget vunnet och den kanske förut mycket slöe patienten är på god väg att ryckas upp och vakna upp. När vädret så tillåter, utsättes i utearbete så många patienter som möjligt såväl manliga som kvinnliga och deras vävstolar — eller vad de nu kunna arbeta med — få stå tomma. Vid otjänlig väderlek

sitta de så åter i sina vävstolar. Om man skall kunna nå ett lyckligt resultat, fordras det emellertid, att man har en personal, som med intresse och aldrig svikande tålamod ägnar sig åt patienterna och det är glädjande att konstatera, att i stort sett såväl skötare som sköterskor med intresse och entusiasm gått in för ett rätt bedrivande av arbetsterapien.»

Överläkaren Vestberg:

»Under det gångna året har sjukvårdsledningen vid hospitalet definitivt brutit med det gamla systemet att i stor utsträckning bekämpa orostillstånd hos de sinnessjuka med sängläge. I stället har den s k. aktivare arbetsterapien i möjligaste mån tillämpats med det resultat, att patienterna i allmänhet varit lugnare än tidigare, syntes finna sig bättre i anstaltsvistelsen än förut och påverkats gynnsamt i fråga om det kroppsliga tillståndet. Självfallet har man ej dragit sig för att fortfarande sängbehandla sådana oroliga sjuka, med vilka man ej på annat sätt kommit till rätta, men sängbehandlingen har blott varit ultima ratio.

Om man bortser från de patienter, som på grund av kroppslig sjukdom ej kunnat ifrågakomma till arbete, har det varit möjligt att med sådant större eller mindre del av dagen sysselsätta omkring 80 % av klientelet. För manliga sjuka ha de olika sysselsättningarna varit yttre arbeten i trädgården, vid jordbruk, stenarbete, planeringar, skogshygge, vedgården m. m., med renhållning, snickeri, skomakeri, skrädderi och annan sömnad, smide, mureri-arbeten, målning, drevplockning, knytning av ävsingar, vävnad, strumplagning, maskinstickning, tillverkning av läder- och drevmattor, madrassstoppning, borstbinderi, påsklistring, bokbinderi, tillverkning av portföljer och kartonger samt diverse handräckningar. Kvinnliga patienter ha sysselsatts med arbeten i trädgård och jordbruk, i centralköket, tvättinrättningen och bageriet, med renhållning, repning av bomulls- och ylleväv, kardning, spånad, knytning av ävsingar, strumpstickning och strumplagning, vävnad, sömnad och diverse handräckningar.»

Angående kolonien i Korsberga har överläkaren Granholm meddelat, bland annat, följande:

	Män	Kvinnor	Summa
Kvarvarande från 1928	145	78	223
Under året intagna	15	8	23
Summa vårdade	160	86	246
Avgångna under år 1929			
till Växjö hospital	11	4	15
» annat »	2	1	3
» hemorten	2	2	4
Döda	2	3	5
Summa avgångna	17	10	27
Kvarvarande till 1930	143	76	219

Orsakerna till återflyttningarna till hospital voro: olämplighet i familjevård och rymningsbegär i 10 fall, psykisk försämring i 3 fall, kroppslig sjukdom i 4 fall och åldersdomssvaghet i 1 fall.

Av de till hemorten utskrivna voro 1 man och 1 kvinna olämpliga i familjevård. 1 man och 1 kvinna tillfrisknade.

Under året har 1 hem för män och 1 hem för kvinnor upphört.

De under året vårdade hava kunnat sysselsättas sålunda: i lantbruk och ladugård 95 män och 10 kvinnor, med hushålls- och handarbeten 5 män och 48 kvinnor, i hantverk 4 män och 1 kvinna samt med diverse handräckning 24 män och 10 kvinnor.

Av i centralhemmet under året vårdade äro 62 män och 40 kvinnor. Högsta antalet därstädes samtidigt vårdade voro av män 20 och av kvinnor 12.

Omsättningen inom centralhemmet framgår av följande tabell.

Orsaken till vistelsen i centralhemmet	Kvarvarande från 1928	Intagna under 1929	Avgångna 1929					Kvarvarande till 1930
			till samma hem	till annat hem	till Växjö hospital	utskrivna	döda	
Biträden inom hemmet	4	—	—	—	—	—	—	4
Olämplighet för familjevård	7	12	1	1	2	4	—	11
Väntan på plats	3	12	—	11	2	2	—	—
Kroppslig sjukdom	5	28	21	6	2	—	3	1
Psykisk försämring	5	8	6	4	1	—	1	1
Rymningsbegär	—	7	—	—	4	1	—	2
Ombyte av vårdhem	—	1	—	—	—	—	—	1
Familjetilldragelse i vårdhemmet	—	6	5	1	—	—	—	—
Ålderdomssvaghet	—	2	—	—	1	—	1	—
Vägran att gå i familjevård	2	—	—	—	—	—	—	2
Summa	26	76	33	23	12	7	5	22

Sammanlagt hava 7 män och 3 kvinnor avvikit från sina vårdhem en eller flera gånger. En har ej kunnat anträffas.

Vid årets slut växlade inackorderingsavgifterna till vårdhemmet per dag och patient mellan 70 öre och 1 krona 50 öre. Genomsnittsbetalningen per dag och patient uppgick till 1.04 kronor.

Översikt av familjevården vid Kristinehamns och Piteå hospital för år 1929.

	Kristinehamns hospital		Piteå hospital		Summa
	m.	kv.	m.	kv.	
Kvarliggande från 1928	20	12	10	15	57
Under år 1929 intagna	14	4	14	23	55
Summa vårdade	34	16	24	38	112
Avgångna under år 1929:					
till hospitalet	6	4	5	8	23
till hemorten	3	2	—	2	7
Kvarliggande till år 1930	25	10	19	28	82

Vid Visby hospitals familjevård vårdades vid 1929 års utgång 28 män och 42 kvinnor, summa 70.

b) Landstingens upptagningsanstalter.

Hit räknas anstalter, som tillhöra landsting eller städer, som ej i landsting deltaga. Av Tab. A. framgår omsättningen vid dessa.

Det enda anmärkningsvärda är att upptagningsanstalten vid Lunds hospital i år utgått ur tabellen. Sedan många år tillbaka ingå alla uppgifter rörande sjukvård i uppgifterna för Lunds hospital, men uppgifter om räknenskaper, underhållsdagar m. m. endast redovisas tillsammans med Lunds lasarett (se styrelsens berättelse Allmän hälso- och sjukvård).

Tab. A. Omsättningen vid landstingens och större kommuners upptagningsanstalter för sinnessjuka år 1929.

Upptagningsanstalter (u.-a.) för sinnessjuka	Sjuk- sängar 31/12	Under året		Under- hålls- dagar	Upptagningsanstalter (u.-a.) för sinnessjuka	Sjuk- sängar 31/12	Under året		Under- hålls- dagar
		in- tagna	döda				in- tagna	döda	
Provisoriska sinnessjukh.	433	176	17	186 461	Västerås lasarett . . .	30	30	3	12 062
U.-a. v. Ulvsunda . . .	40	7	1	14 237	Gävle o. Gästriklands l.	14	9	1	4 968
Sandbyhov	96	62	5	49 068	Söderhamns lasarett . .	22	18	1	9 189
Vadstena lasarett . . .	16	1	1	5 475	Hudiksvalls lasarett . .	16	22	—	6 214
Ulfparre-Hägerflychts l.	60	28	—	22 108	Östersunds lasarett . .	12	8	—	2 383
Kristianstads lasarett .	45	55	2	16 990	Umeå lasarett	20	21	3	9 795
Allm. sjukh. Malmö . .	34	143	8	12 458	Luleå lasarett	1	2	—	87
Falkenbergs lasarett . .	56	18	1	21 648	Ramlösa upptagningsan- stalt	48	2	—	17 515
Uddevalla lasarett . . .	24	2	—	9 872					
Falköpings lasarett . . .	24	37	2	8 638					
Örebro läns	102	125	5	30 730	Summa	1 003	766	50	439 896

Tab. C. Sjukdomsformer hos de å kommunala sinnessjukhusen vårdade
år 1929.

Sjukdomsform	U t s k r i v n a																Den 31/12 befint- liga	
	In- tagna		till an- nat sinnes- sjukhus		friska		för- bätt- rade		oför- bätt- rade		döda		samt- liga					
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Maniak-depressiv sinnessjukdom . .	37	70	16	22	10	16	4	19	2	2	3	4	35	63	35	68		
Schizofren sinnessjukdom	197	161	38	28	6	6	33	24	16	14	12	7	105	79	349	330		
Kronisk förryckhet	48	36	3	3	1	—	8	7	6	4	3	3	21	17	58	67		
Epileptisk sinnessjukdom	14	9	2	—	1	—	2	—	1	—	1	2	7	2	22	22		
Sinnessjukdom under involutionsåren och vid hög ålder																		
präsenil form	7	18	1	3	—	—	2	1	—	1	—	2	3	7	6	32		
senil form	29	43	1	4	—	—	—	6	4	2	13	9	18	21	34	42		
Sinnessjukdom på grund av arterio- sklerotiska förändringar	10	16	—	—	—	—	2	—	—	3	6	11	8	14	19	35		
Sinnessjukdom på grund av andra grövre förändringar i hjärnan . .	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	4	2		
Sinnessjukdom på grund av syfilitisk infektion																		
paralytisk form	3	2	3	3	—	—	—	—	—	1	—	—	4	3	3	1		
annan form av syfilis i centrala nervsystemet	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—		
Sinnessjukdom på grund av annan infektion	3	2	—	—	2	—	—	—	—	—	2	—	2	2	1	—		
Sinnessjukdom på grund av förgift- ning av alkohol	5	2	—	—	3	3	1	—	—	—	1	—	5	3	6	—		
Sinnessjukdom på grund av annan för- giftning	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—		
Sinnessjukdom på grund av autointoxi- kation	—	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	7		
Paykogen sinnessjukdom																		
hysterisk form	4	8	1	1	1	1	1	2	—	—	1	—	4	4	2	9		
annan form	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2		
Abnorm personlighet	6	14	1	1	1	2	3	6	2	2	—	1	7	12	8	9		
Sinnessvaghet	13	15	—	1	—	—	3	—	3	—	1	—	7	1	39	27		
Sinnesslöhet	20	20	1	—	—	—	1	—	—	1	1	2	3	3	52	35		
Summa	402	422	67	66	25	29	60	66	34	29	45	44	231	284	641	688		

d) Enskilda anstalter och sjukhem.

1) Enskilda anstalter.

Översikt för år 1929 över antalet platser samt intagna, utskrivna och den 31 dec. närvarande vid enskilda anstalter för sinnessjuka.

A n s t a l t	Antal plat- ser	Intagna		U t s k r i v n a										Den 31/12 1929 när- varande	
				friska		för- bättrade		oför- bättrade		döda					
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.		
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.		
Solna sjukhem (Sundbyberg)	38	39	25	7	1	11	10	8	13	2	2	23	13		
Vångelsta „ (Uppsala) . .	19	1	2	—	—	—	1	1	—	1	—	6	9		
Lunnagårds „ (Eksjö) . . .	20	12	8	1	—	4	2	5	4	—	—	9	10		
Betaniastiftelsens sjukhem (Göteborg)	30	30	69	5	11	20	27	7	18	3	8	7	23		
Summa	107	82	104	18	12	35	40	21	35	6	10	45	55		
				186		25		75		56		16		100	

Av de såsom oförbättrade utskrivna hava 31 överförts till annat sinnessjukhus.

Kungl. Maj:t har genom brev den 16 maj medgivit, att vid Lunnagård må, efter fullbordandet av vissa ombyggnadsarbeten, på en gång vårdas 20 sinnessjuka.

2) Enskilda hem.

Från de såsom enskilt sjukhem jämlikt föreskrifterna i Kungl. brevet den 14 augusti 1920 godkända hemmen är under redovisningsåret intet väsentligt att anföra.

III. Antalet sinnessjuka och sinnesslöa inom riket.

I Tab. 12 meddelas ett sammandrag av de uppgifter, vilka det enligt § 69 i gällande stadga angående sinnessjuka åligger kyrkoherde samt kommunal- och hälsovårdsnämnd att till vederbörande tjänsteläkare avgiva.

Å sid. 15 meddelas en översikt över resultaten av tjänsteläkarnas besök hos sinnessjuka och sinnesslöa.

Skyddsföreningen för sinnessjuka.

Under år 1929 har skyddsföreningen överlämnat till överläkarna vid hospitalen i Uppsala, Nyköping, Strängnäs, Vadstena, Växjö, Västervik, Visby, Lund, Hälsingborg, Göteborg, Kristinehamn, Säter, Härnösand, Östersund och Piteå anslag å belopp mellan 25 och 300 kronor tillhopa 1 915 kronor, för att utdelas i understöd i enlighet med de bestämmelser, som finnas föreskrivna i föreningens stadgar.

Därjämte hava till 15 enskilda personer givits sammanlagt 925 kronor, vadan sålunda hela understödsbeloppet uppgår till 2 840 kronor.

Till bestridande av dessa utgifter har föreningen haft att tillgå årsavgiften och räntan av förut befintligt kapital, som ökats från 47 187 kronor 46 öre till 47 446 kronor 21 öre.

Kurator för de sinnessjuka.

Kuratorn för de sinnessjuka inom Stockholms stad fröken G. Rodhe har över sin verksamhet under år 1929 i avgiven berättelse anført, bland annat, följande.

Sammanlagt hava under året 849 personer kommit under kurators inseende, varav 555 från föregående år och 294 nytillkomna. I sistnämnda antal ingå 285 personer från hjälpföreningen för psykiskt sjuka.

Medel till utdelningen av understöd har erhållits dels från Stockholms stads hälsovårdsnämnd (anslag till hjälpföreningen för psykiskt sjuka) 5 600 kronor, dels från Skyddsföreningen för sinnessjuka 400 kronor och dels från för-

eningen de blindas vänner 40 kronor. Efter framställning av kurator har dessutom fattigvården lämnat understöd i 5 fall och hälsovårdsnämnden berett vilohems- och familjevård i 281 fall.

Vilohemmet »Fanny Hirschs Minne» har varit till mycket stort gagn, och under året hava därstädes vårdats inalles 72 personer.

Den 15 februari 1929 anställdes en biträdande kurator fröken Ida Carlson, vilkens arbete i huvudsak sammanfaller med kurators.

Kuratorn för den i anslutning till Lunds hospital förlagda hjälpverksamheten fröken Martha Hedfors har i avgiven redogörelse anfört, bland annat, följande.

Under redovisningsåret hava vid hjälpbyrån nyinskrivits 104 personer; från föregående verksamhetsår kvarstå 201. Antal besök på hjälpbyrån hava uppgått till 153. Kurators besök i hemmen hava uppgått till 613 och hennes besök hos på Lunds hospital intagna patienter för ordnande av deras privata angelägenheter till 92. Kurator har biträtt vid utskrivningen av patienter från Lunds hospital i 49 fall och därvid anskaffat kläder och annan utrustning i 22 fall. Under verksamhetsåret har kurator varit förmyndare för 4 personer.

Den för psykiskt sjuka inom Göteborgs stad anställda kuratorn har om sin verksamhet under året anfört, bland annat, följande.

Sammanlagt hava 384 personer varit föremål för kurators råd och hjälp, därav 176 kvarstående från föregående år. I kurators verksamhet har även ingått besök i hemmen hos sådana patienter, som varit intagna å vårdhemmet Gibraltar, för undersökning av deras bostadsförhållanden och tillsyn av deras egendom under sjukdomstiden.

Från början av år 1929 har i Norrköping pågått en kuratorsverksamhet bland de psykiskt sjuka. Under året hava tillsammans 23 personer stått under kurators överinseende. Ekonomiskt har verksamheten understötts av Norrköpings fattigvård och enskilda personer.

Översikt för år 1929 över av provinsial- och extra provinsialläkare besökta sinnessjuka, sinnesslöa och fallandesjuka med hänsyn till deras antal, beskaffenheten av deras vård och deras behov av sjukhusvård.

L ä n	Antal besökta				Vårdens beskaffenhet			Behov av vård å anstalt för			
	Sinnessjuka	Sinnesslöa		fallandesjuka	tillfredsställelse	otillfredsställelse	vård	sinnessjuka	obildbara sinnesslöa	bildbara sinnesslöa	fallandesjuka
		obildbara	bildbara								
Stockholms	29	30	9	1	67	1	—	2	3	—	—
Uppsala	28	5	7	3	35	8	1	5	—	—	1
Södermanlands	8	3	10	1	22	1	—	1	1	1	—
Östergötlands	36	56	28	3	118	5	—	34	4	2	—
Jönköpings	45	32	8	1	82	2	2	12	5	—	1
Kronobergs	73	25	6	3	104	3	—	47	4	—	1
Kalmar	26	18	4	—	45	2	1	3	—	—	—
Gotlands	25	16	9	1	49	1	—	1	—	—	—
Blekinge	15	8	2	—	25	—	—	—	—	—	—
Kristianstads	101	41	47	3	178	14	—	7	2	1	1
Malmöhus	120	93	49	7	252	17	—	16	11	3	2
Hallands	1	4	—	—	5	—	—	—	—	—	—
Göteborgs och Bohus	4	—	11	—	4	3	—	2	1	1	—
Älvsborgs	240	89	62	9	354	42	4	90	23	10	3
Skaraborgs	113	26	26	7	164	7	1	17	2	2	1
Värmlands	23	26	16	1	63	2	—	2	1	1	—
Örebro	11	13	5	1	27	2	—	1	—	1	—
Västmanlands	2	10	8	2	12	—	—	2	1	1	—
Kopparbergs	5	—	10	—	5	—	—	—	—	—	—
Gävleborgs	7	17	16	2	39	2	—	3	4	4	—
Västernorrlands	18	—	—	—	18	3	—	17	1	—	—
Jämtlands	40	16	30	1	80	5	2	22	8	3	1
Västerbottens	19	10	6	4	31	3	1	8	1	—	1
Norrbottens	29	22	5	2	54	3	1	12	2	1	—
Summa	1 018	560	374	52	1 833	126	18	304	74	81	12
		934			1 972				105		
		2 004							421		

Anvisningar för tabellavdelningen.

Genom cirkulär den 31 december 1923 har medicinalstyrelsen i samband med fastställande av ny sjukdomsnomenklatur uppgjort nya formulär till tabeller (H B nr 1—9/1923) att användas vid avgivande av årsberättelse vid angivna sinnessjukhus, därvid följande beteckningar av grupper kommit till användning, nämligen:

Grupp A: Samtliga under året intagna.

Grupp B: Intagna med frånräknande av

- 1) dem som *överförts* från sådana sinnessjukhus, vilka avgiva statistisk redogörelse enligt tab. 1—9,
- 2) dem som intagits för *observation* och
- 3) dem som vid intagningen *icke* voro *sinnessjuka*.

Anm. Patient, som intagits mer än en gång för *samma* sjukdomsform, skall vid förnyad intagning medräknas, endast för så vitt det kan anses, att han före senaste intagningen varit tillfrisknad och ånyo insjuknat.

Grupp C: Intagna med frånräknande av

- 1) dem som *föret vårdats* å sådana sinnessjukhus, vilka avgiva statistisk redogörelse enligt tab. 1—9,
- 2) dem som intagits för *observation* och
- 3) dem som vid intagningen *icke* voro *sinnessjuka*.

Grupp D: Intagna, överförda från sådana sinnessjukhus, vilka avgiva statistisk redogörelse enl. tab. 1—9.

Grupp E: Intagna för observation.

Anm. Observationspatient, vilken enligt medicinalstyrelsens utlåtande såsom sjuk kvarstannar å sjukhuset, överföres till grupp B respektive C, räknat från nämnda utlåtandes datum.

Tab. 1. Omsättningen å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka år 1929 ävensom å dessa anstalter befintliga och antalet exspektanter vid årets slut.

1	2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15		16	
Hospital (h), asylar (a).	I n t a g n a										U t s k r i v n a																Den 31 dec. be- fintliga		Exspek- tanter d. 31 dec.	
	Grupp A		Grupp B		Grupp C		Grupp D		Grupp E		Samt- liga		Till- frisk- nande		För- bätt- rade		Oför- bätt- rade		Ej sin- nessjuk v. inta- gandet		Efter slutförd obser- vation		Till an- natsin- ness- sjukhus		Döda					
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Stockholms hosp.	187	253	178	245	121	173	—	5	49	53	177	254	31	64	66	51	22	25	5	—	2	2	39	89	12	23	130	140	2	11
Uppsala h. o. a.	211	146	158	124	107	96	49	18	3	2	188	147	30	29	91	74	8	5	—	—	1	2	13	6	45	31	765	622	401	611
Nyköpings hosp.	26	20	24	20	16	13	1	—	1	—	25	16	8	6	4	6	3	1	—	—	2	—	4	—	4	3	131	112	33	46
Strängnäs »	63	47	59	45	53	39	3	2	1	—	50	50	15	16	11	14	1	1	—	—	—	—	2	3	21	16	451	462	294	349
Vadstena »	120	120	109	121	92	106	6	—	1	—	97	121	34	36	27	39	14	20	1	—	—	—	6	3	15	23	418	384	128	117
Värjö » ¹	26	34	24	29	19	24	2	5	—	1	27	29	8	8	3	2	10	6	—	—	—	—	1	3	5	10	343	270	130	121
» ²	18	—	5	—	5	—	6	—	2	—	15	—	3	—	2	—	—	—	—	—	2	—	6	—	2	—	109	—	6	—
Västerviks »	96	88	92	87	67	69	—	1	4	—	82	72	43	39	6	5	—	—	—	—	4	—	4	1	25	27	577	518	455	348
Visby »	30	34	27	32	18	19	3	2	—	—	21	22	3	6	8	7	4	3	—	—	—	—	1	—	5	6	70	100	—	—
Lunds h. o. a.	185	187	171	181	129	149	14	5	—	1	162	171	46	56	60	59	20	16	—	1	—	1	6	5	30	33	672	670	242	283
Hälsingborgs h.	98	106	96	103	79	78	2	2	—	1	82	98	25	37	19	17	8	7	—	—	2	—	1	2	29	33	640	644	274	286
Göteborgs hosp.	71	94	66	94	50	60	2	—	4	1	69	83	15	31	25	38	11	8	—	—	2	—	2	1	14	5	195	189	6	8
Vänersborgs h. o. a.	95	100	89	99	76	89	3	1	3	—	90	103	31	37	19	22	1	2	—	—	4	—	2	—	33	42	555	548	414	464
Kristinehamns h.	71	80	65	79	62	71	4	1	2	—	66	78	12	15	16	24	13	7	—	—	2	—	2	—	21	32	426	434	114	109
Säters »	52	70	50	69	35	54	—	1	2	—	53	57	9	14	10	19	11	9	—	—	2	—	—	—	21	15	602	511	379	307
Härnösands »	49	36	46	34	45	31	1	2	2	—	35	29	10	14	11	8	4	4	—	—	2	—	1	—	7	3	176	141	107	73
Ostersunds »	88	53	87	53	63	40	1	—	—	—	87	57	28	22	32	18	10	12	—	—	—	—	1	—	16	5	467	315	189	99
Piteå h. o. a.	81	94	80	93	67	75	—	1	1	—	47	53	12	27	10	10	8	4	—	—	1	—	—	—	16	12	259	226	69	69
Sjukh. v. Långbro	242	281	223	243	156	160	19	38	—	—	225	252	66	63	46	75	16	14	—	—	—	—	73	76	24	24	442	424	—	—
Sjukh. St Erik ³	36	54	20	38	27	37	16	16	—	—	26	54	1	2	5	9	1	—	—	—	—	—	3	16	16	27	174	267	—	—
Katarina sjukh. ³	25	19	24	16	3	1	1	3	—	—	23	18	—	—	4	6	2	—	—	—	—	—	13	9	4	3	71	44	—	—
Vårdh. Gibraltar ³	175	146	173	142	151	113	2	4	—	—	212	191	22	8	63	73	78	75	—	—	—	—	22	16	27	19	330	280	—	—
Summa	2 040	2 062	1 866	1 947	1 441	1 497	135	107	35	9	1 859	1 955	452	530	538	576	245	219	6	1	24	7	202	230	392	392	1 003	7 301	3 243	3 301
	4 102		8 818		2 988		242		44		3 814		982		1 114		464		7		31		432		784		15 304		6 544	

Anm. Landstingens med hospitalen förenade upptagningsanstalter här medtagna. — Rörande gruppernas omfattning se texten, sid. 16.

¹ Kolonien vid Korsberga medräknad (d. 31 dec. befintliga 143 m. 76 kv.). — ² Kriminalavd. — ³ Avd. för sinnessjuka. — ⁴ Därav 5 icke sinnessjuka. — ⁵ D:o 1. — ⁶ Därav i familjevård 19. — ⁷ D:o 28.

Tab. 2. Översikt för år 1929 av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, döda samt den 31 december befintliga med fördelning efter *sjukdomsform*.

10

S j u k d o m s f o r m	2		3		4		5	
	I n t a g n a				Döda		Den 31 de- cember be- fintliga	
	grupp B		grupp C					
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Manisk-depressiv sinnessjukdom <i>Psychosis manico-depressiva</i>	348	546	218	367	33	47	604	855
Schizofren sinnessjukdom <i>Dementia praecox, Schizophrenia</i>	807	675	634	523	175	172	5 912	4 989
Kronisk förryckthet <i>Paranoia</i>	9	4	8	3	2	1	53	53
Epileptisk sinnessjukdom <i>Insania epileptica</i>	42	29	35	24	16	11	166	121
Sinnessjukdom under involutionsåren och vid hög ålder präsenil form <i>Insania et dementia praesenilis</i>	59	225	48	189	10	44	156	496
senil form <i>Dementia senilis</i>	65	108	59	99	40	64	117	232
Sinnessjukdom på grund av arteriosklerotiska förändringar <i>Dementia arteriosclerotica</i>	20	17	17	16	19	10	27	23
Sinnessjukdom på grund av andra grövre förändringar i hjärnan <i>Insania et dementia e læsione cerebri</i>	37	11	33	9	7	3	48	25
Sinnessjukdom på grund av syfilitisk infektion paralytisk form <i>Dementia paralytica</i>	128	38	108	29	41	12	144	44
annan form av syfilis i centrala nervsystemet <i>Insania et dementia luetica</i>	11	4	9	4	2	1	18	5
Sinnessjukdom på grund av annan infektion <i>Psychosis ex infectione</i>	23	35	22	31	8	2	24	24
Sinnessjukdom på grund av förgiftning av alkohol <i>Psychosis ex intoxicatione alcoholica</i>	75	6	54	5	7	1	74	7
Sinnessjukdom på grund av annan förgiftning <i>Psychosis ex intoxicatione</i>	12	3	9	3	3	1	7	2
Sinnessjukdom på grund av autointerikation <i>Psychosis ex autointoxicatione</i>	7	21	6	20	2	6	3	13
Psykogen sinnessjukdom hysterisk form <i>Hysteria</i>	17	63	12	41	2	1	16	40
annan form <i>Insania per trauma mentale et per emotionem acquisitam</i>	33	35	33	32	1	4	27	15
Abuorm personlighet <i>Psychopathia</i>	93	83	66	61	2	3	144	89
Sinnessvaghet <i>Imbecillitas</i>	59	36	55	32	13	5	320	147
Sinnesslöhet <i>Idiotia</i>	21	8	15	9	9	4	144	122
Summa	1 806	1 947	1 441	1 497	392	392	8 003	7 801

Tab. 3. Översikt för år 1929 av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, grupp B, rörande *orsaker*, under vilkas inflytande sinnessjukdom kan anses hava uppkommit.

1	2	3	4	1	2	3	4
O r s a k e r	Män	Kvin- nor	Sum- ma	O r s a k e r	Män	Kvin- nor	Sum- ma
Involution och ålderdom . . .	43	120	163	Autointoxikationstillstånd (mor- bus Basedowii, myxödem, dia- betes etc.)			
Åderförkalkning	18	14	32	Skrämsel, sinnesrör., olycksfall	2	10	12
Syfilis i centrala nervsystemet	135	47	182	Sorg, bekymmer, motgångar	38	39	77
Skador å huvudet	30	3	33	Religionsgrubbel	3	4	7
Hjärnblödning, trombos	5	5	10	Sömlöshet, överanstängning	5	4	9
Andra nervsystemets sjukdomar	12	18	30	Dödsfall i fam., frkntan för sjukd.	6	20	26
Encephalitis lethargica	15	14	29	Olycklig kärlek, ol. äktenskap	8	7	15
Influensa	11	22	33	Andra psykogena moment	8	2	10
Övriga infektionssjukdomar	13	7	20	Andra orsaker	3	12	15
Andra sjukdomar	11	12	23	Årftlig, psykopatisk belastning ¹	593	583	1 176
Utmattning, inkl. kroniska kon- sumtionstillstånd	—	2	2	Årftlig belastning av alkoholism	19	11	30
Kraftnedsättning efter sjukdom	—	—	—	» » » nervejskd.	—	—	—
Morfin, narcotica	2	3	5	Självmod inom släkten	—	—	—
Havandeskap, barnsäng och di- givning	—	36	36	Sinnessjukdom eller annat psy- kiskt abnormtillstånd hos den sjukes syskon	242	257	499
Förgiftning	—	—	—				
Missbruk av sprit, tobak	112	7	119				

¹ Sinnessjukdomar eller andra psykiska abnormtillstånd, kända i tidigare generationer i rätt uppstigande led — hos föräldrar eller deras syskon, far- och morföräldrar eller deras syskon (specif. se följ. tabell).

Tab. 4. Översikt för år 1929 av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, grupp B, med *årftlig psykopatisk belastning* efter sjukdomsform.

1	2	3	4	1	2	3	4
Sjukdomsform	Män	Kvin- nor	Sum- ma	Sjukdomsform	Män	Kvin- nor	Sum- ma
Manisk-depressiv sinnessjukdom	147	192	339	Sinnessjukdom på grund av an- nan infektion	5	12	17
Schizofren sinnessjukdom	814	240	554	Sinnessjukdom på grund av för- giftning av alkohol	12	2	14
Kronisk förryckthet	2	3	5	Sinnessjukdom på grund av an- nan förgiftning	3	—	3
Epileptisk sinnessjukdom	16	9	25	Sinnessjukdom på grund av autointoxikation	1	2	3
Sinnessjukd. under involutions- åren och vid hög ålder				Psyko-gen sinnessjukdom			
Presenil form	15	49	64	Hysterisk form	2	13	15
Senil form	5	7	12	Annan form	9	13	22
Sinnessjukdom på grund av ar- teriosklerotiska förändringar	2	2	4	Abnorm personlighet	25	25	50
Sinnessjukdom på grund av andra grövre förändringar i hjärnan	8	1	9	Sinnessvaghet	14	9	23
Sinnessjukdom på grund av syfilitisk infektion				Sinnesslöhet	5	3	8
Paralytisk form	8	1	9				
Annan form av syfilis i centrala nervsystemet	—	—	—	Summa	593	583	1 176

Anm. Årftlig psykopatisk belastning kända hos tidigare generationer i rätt uppstigande led — hos föräldrar eller deras syskon, far- och morföräldrar eller deras syskon (jfr. Tab. 3 med not). Rörande sjukdomarnas latinska benämning se Tab. 2. *Pour les noms latins des maladies* se Tabl. 2.

Tab. 5. Översikt av de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka under år 1929 *tillfrisknade*.

A. Sjukdomens *bestånd* hos de under året tillfrisknade.

1	2		3		4		5		6		7		8		9
Sjukdomsform	0—1 månad		1—6 månader		6—12 månader		1—3 år		Mer än 3 år		Okänt		Summa		Summa summanum
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
Manisk-depressiv sinnessjukdom <i>Psychosis manico-depressiva</i>	7	7	91	139	52	67	43	74	12	18	2	2	207	307	514
Schizofren sinnessjukdom <i>Dementia praecox, Schizophrenia</i>	2	3	21	17	22	23	21	26	13	10	—	—	79	79	158
Kronisk förryckthet <i>Paranoia</i>	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2	2
Epileptisk sinnessjukdom <i>Insania epileptica</i>	3	—	4	2	—	1	1	1	4	—	—	—	12	4	16
Sinnessjukdom under involutionsåren och vid hög ålder															
presenil form <i>Insania et dementia praesenilis</i>	—	2	1	6	—	6	3	5	1	5	—	—	5	24	29
senil form <i>Dementia senilis</i>	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	2
Sinnessjukdom på grund av arteriosklerotiska förändringar <i>Dementia arteriosclerotica</i>	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	2	1	3
Sinnessjukdom på grund av andra grövre förändringar i hjärnan <i>Insania et dementia e lesione cerebri</i>	4	—	3	1	—	—	2	—	—	—	—	—	9	1	10
Sinnessjukdom på grund av syfilitisk infektion															
paralytisk form <i>Dementia paralytica</i>	—	—	4	—	2	1	2	1	—	—	—	—	8	2	10
annan form av syfilis i centrala nervsystemet <i>Insania et dementia luetica</i>	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	2	1	3
Sinnessjukdom på grund av annan infektion <i>Psychosis ex infectione</i>	1	1	6	9	3	2	1	1	—	—	—	—	11	13	24
Sinnessjukdom på grund av förgiftning av alkohol <i>Psychosis ex intoxicatione alcoholica</i>	15	3	17	1	3	—	3	—	4	1	2	1	44	6	50
Sinnessjukdom på grund av annan förgiftning <i>Psychosis ex intoxicatione</i>	—	—	2	—	1	1	1	—	1	—	—	—	5	1	6
Sinnessjukdom på grund av autointoxikation <i>Psychosis ex autointoxicatione</i>	—	—	1	6	—	3	1	2	—	—	—	—	2	11	13
Psykoen sinnessjukdom															
hysterisk form <i>Hysteria</i>	3	6	5	13	—	4	1	6	—	1	—	—	9	30	39
annan form <i>Insania per trauma mentale et per emotionem acquisitam</i>	9	3	9	10	4	6	5	7	—	1	—	—	27	27	54
Abnorm personlighet <i>Psychopathia</i>	6	1	10	7	1	1	3	7	5	2	5	1	30	19	49
Summa	50	26	174	218	88	115	89	132	41	39	10	5	452	530	982

B. Tillfriskningsprocenten bland de under de sista 10 åren intagna.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Den tillfrisknade intogs före redovisningsåret det eller år	8:de året 1920	7:de året 1921	6:te året 1922	5:te året 1923	4:de året 1924	3:dje året 1925	2:dra året 1926	1:sta året 1927	9:de året 1928	Redovisningsåret 1929
Hela antalet tillfrisknade	710	562	597	578	564	583	551	714	749	639
Hela antalet intagna, grupp B	2 444	2 192	2 424	2 490	2 470	2 397	2 379	2 988	3 791	3 813
Tillfrisknade på 100 intagna	29.1	25.6	24.6	23.2	22.8	24.8	23.2	23.9	19.8	16.8

Anm. Här medtagna *alla* tillfrisknade, även bland sådana sjuka som överförts från annat sinnessjukhus.

Tab. 6. Översikt av de år 1929 å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, grupp B, efter yrke och civilstånd.

A. Yrke.

1	2		3		4		5	
	Yrkes- utöfvare		Hu- strur utan yrke		Barn under 15 år ¹		Övriga familje- med- lemmar ²	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
I. Jordbruk med binäringar.								
a. Godsägare, större arrendatorer, lantbruksinspektorer, jögmästare . . .	4	1	5	—	—	—	1	—
b. Hemmansägare, mindre arrend., rättare, trädgårdsmästare, mejerister	158	9	134	—	2	80	128	—
c. Torpare, statare, arb. och tjänstefolk, maskinister, smeder, snickare, kuskar och chaufförer i jordbruk, skogvaktare, skogsarbetare etc. . .	308	15	108	1	2	14	36	—
d. Andra jordbruksidkare samt fiskare och lappar	17	—	3	—	—	—	4	—
II. Industri och hantverk.								
a. Malmbrytning, mineral-, metall- och maskinindustri, kopparslagare, smeder (ej vid bruk), hovslagare, guldsmeder, ur- och instrumentmak.	144	3	57	—	—	4	12	—
b. Jord- och stenindustri, kolgruv- och torvindustri, stenbrytning, tegelbruk, porslän- och glasindustri	41	—	22	1	—	—	2	—
c. Trävaruind., sågverk, snickeri, vagnmakeri, pappers- o. grafisk ind. tillverkning av pappersmassa o. papper, bokbinderi, boktryckeri, etc.	135	13	47	—	1	2	10	—
d. Närings- och njutningsmedelstillverkning, kvarnrorelse, bageri, sockerbruk, slakteri, bryggeri, tobaksindustri	31	11	24	1	—	1	2	—
e. Textil- o. beklädnadsind., spinneri, väveri, färgeri, tvättinrättning . .	24	93	21	—	—	1	8	—
f. Läder-, hår- och gummivaruindustri, garveri, perukmakare etc.	27	11	14	—	—	—	—	—
g. Kemisk-teknisk industri, färg- och tvåttillverkning, kolning (ej mil- och trädestillation, krut- och tändstickstillverkning	19	2	12	—	—	—	2	—
h. Byggnadsverksamhet, murare, belysning, vattenledning, renhållning . .	106	1	55	—	1	2	5	—
i. Ej specificerad industri, maskinister, eldare etc.	24	6	13	1	—	—	1	—
III. Handel och samfärdsel.								
a. Gross- o. minuthandel, vürdshusrörelse, bank- o. försäkringsverksamhet	159	99	65	—	—	5	14	—
b. Befattn.-hav. i kommunikationsverken, kuskar, chaufförer, stuveriarb.	101	6	56	—	—	5	9	—
c. Skeppsredare, skeppare, fartygsmaskinister och eldare, sjömän, lots-, fyr- och hamnväsende	58	1	13	—	—	1	6	—
IV. Allmän tjänst och fria yrken.								
a. Försvaret o. försvarsförvaltning, officerare, underofficerare, manskap och arb. vid försvarsväsendet, statens och kommunernas tjänstemän . .	47	7	30	—	—	—	4	—
b. Religionsvård, undervisning, litterära och konstnärliga yrken, inkl. advokater, publicister, artister, akrobater etc.	71	58	18	—	—	2	5	—
c. Sjukvård, fattigvård, fångvård och annan social verksamhet inkl. apotekare, veterinärer, badare	8	41	10	—	—	—	2	—
V. Husligt arbete								
a. Tjänare inom jordbruksgruppen	12	16	2	—	—	—	—	—
b. " " industri och hantverk	2	2	—	—	—	—	—	—
c. " " handel och samfärdsel	4	21	—	—	—	—	—	—
d. " " allmän tjänst och fria yrken	—	22	—	—	—	—	—	—
e. Tjänare i husligt arbete i övrigt eller ej närmare angivet, portvakter, vedkarlar, hjälphustrur	9	290	3	—	—	—	2	—
VI. Utan närmare angivet yrke.								
Kapitalister, husägare, arb. av obestämt slag, f. d. yrkesutöfvare, lärj. .	223	135	58	1	—	12	55	—
Summa	1 732	863	770	5	6	129	308	—

B. Civilstånd.

	Ogifta	Gifta	Änkl.	Änkor	Fränskilda	Summa
Män	1 165	598	68	—	35	1 866
Kvinnor	1 067	674	—	151	55	1 947
Summa	2 232	1 272	68	151	90	3 813

¹ Föras å föräldrarnas yrke. — ² Föras å senaste försörjares yrke. Hit räknas barn över 15 år.

Tab. 7. Översikt av de år 1929 å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, grupp B, med fördelning efter *hemort*.

1		2		3		4		1		2		3		4	
Län, stad		Lands- bygd		Städer		Summa		Län, stad		Lands- bygd		Städer		Summa	
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.			m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Stockholms stad	—	—	—	349	454	849	454	Älvsborgs län		61	62	13	9	74	71
Stockholms län	88	87	13	18	101	105		Skaraborgs »		44	52	9	12	53	64
Uppsala »	32	33	13	10	45	43		Värmlands »		37	49	11	8	48	57
Södermanlands »	34	22	13	17	47	39		Örebro »		32	40	14	18	46	58
Östergötlands »	58	46	24	33	82	79		Västmanlands »		15	11	18	8	33	19
Jönköpings »	30	30	19	18	49	48		Kopparbergs »		37	47	5	8	42	55
Kronobergs »	27	20	7	5	34	25		Gävleborgs »		41	32	16	12	57	44
Kalmar »	50	39	10	11	60	50		Västernorrlands »		53	44	13	5	66	49
Gotlands »	20	29	7	7	27	36		Jämtlands »		37	25	3	3	40	28
Blekinge »	27	26	17	16	44	42		Västerbottens »		47	21	4	5	51	26
Kristianstads »	48	54	4	3	52	57		Norrbottnens »		67	77	12	12	79	89
Malmöhus »	66	90	55	52	121	142		Utlandet och okänt		5	2	5	5	10	7
Hallands »	29	22	5	6	34	28									
Göteb. o. Bohus »	48	45	174	187	222	232		Summa	1 033	1 006	833	942	1 866	1 947	

Tab. 8. Översikt för år 1929 av *dödsorsaker* bland de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka avlidna.

1		2		3		1		2		3	
		M.	Kv.					M.	Kv.		
Marasmus senilis		19	32	Arteriosclerosis. Aneurysma		17	19				
Septicæmia		5	7	Thrombosis. Embolia		3	2				
Erysipelas		1	11	Pleuritis ac.		1	4				
Influenza epidemica		10	17	Bronchitis acuta et chronica		9	—				
Febris typhoides. Paratyphus		—	1	Pneumonia acuta		37	34				
Encephalitis lethargica		—	1	Bronchopneumonia		25	32				
Tuberculosis pulmonum		102	95	Gangrena pulmonum		1	1				
» aliorum organorum		8	3	Alii organorum respirationis morbi		4	5				
Aliæ infectiones		3	2	Gastroenteritis acuta		3	1				
Morbi sanguinis		—	2	Gastroenteritis chronica		—	—				
Cachexiæ		2	3	Hernia		—	1				
Meningitis cerebri		1	—	Ileus		—	1				
Lues cerebri		1	—	Ulcus ventriculi		1	3				
Hæmorrhagia cerebri et meningum.				Cholelithiasis		1	1				
Emollitio cerebri		11	11	Alii organorum digestionis morbi		4	5				
Epilepsia		3	1	Nephritis acuta et chronica		2	1				
Otitis media purulenta		1	—	Cystopyelonephritis		3	2				
Dementia paralytica		38	10	Organorum generationis morbi		3	8				
Dementia senilis		—	1	Carcinoma		17	18				
Insania		3	13	Tumores alii		1	1				
Insania (Suicidium)		4	1	Causæ mortiferi (Combustio, Laceratio, Suffocatio)		2	2				
Alii systematis nervosi morbi		5	2	Alii morbi		2	1				
Pericarditis. Endocarditis ac.		1	2								
Endocarditis chr. Vitium org. cordis.											
Myocarditis chr. Cardiosclerosis		38	35								
						Summa	392	392			

Tab. 9. Jämförelse mellan hospitalens driftkostnader åren 1928 och 1929.

	År 1928		År 1929		Ökning		Minskning	
Personalkostnader.								
Avlöning	10 528 503	70	10 688 199	92	159 696	22	—	—
Ålderstillägg	1 791	23	1 890	51	99	28	—	—
Bese- och traktamentspenningar	14 622	41	13 653	35	—	—	969	06
Dyrtidstillägg	1 890 436	90	1 839 557	58	—	—	50 879	32
Indragningsstat	35 836	28	34 008	05	—	—	1 828	28
Pensionsreglering	25 781	18	22 827	30	—	—	2 953	88
Dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare	15 719	—	14 758	—	—	—	961	—
Summa	12 512 690	65	12 614 804	71	102 204	06	—	—
Omkostnader.								
Utspisning	2 735 729	99	2 665 714	56	—	—	70 015	48
Linne, gång- och sängkläder	475 906	01	392 924	66	—	—	82 981	35
Eldning och lyshållning	1 218 747	69	1 193 948	68	—	—	24 804	06
Medikamenter	198 757	88	208 475	98	9 718	10	—	—
Tvätt och renhållning	70 825	02	71 805	65	980	68	—	—
Inventarier	270 956	95	276 720	58	5 764	63	—	—
Byggnader och gårdar	1 063 279	37	1 107 464	67	44 185	30	—	—
Skrivmaterialier	42 574	32	41 375	92	—	—	1 198	40
Utskylder	17 574	87	16 996	48	—	—	577	94
Trädgård och jordbruk	64	—	—	—	—	—	64	—
Diverse	171 228	11	194 487	48	23 259	32	—	—
Familjevård	—	—	81 762	27	81 762	27	—	—
Förskott	—	—	900	—	900	—	—	—
Summa	6 265 642	71	6 252 571	78	—	—	13 070	98
Avgår: vinst å rörelse	264 657	76	266 187	66	1 529	90	—	—
hyror	844 112	12	826 532	51	—	—	17 579	61
Summa avdrag	1 108 769	88	1 092 720	17	—	—	16 049	71
Summa omkostnader	5 156 872	88	5 159 851	61	2 978	78	—	—
Totalkostnad	17 669 563	48	17 774 746	32	105 182	84	—	—
Avgår: patientavgifter	6 557 629	37	6 772 289	16	214 659	79	—	—
På statsverket belöpande kostnad	11 111 934	11	11 002 457	16	—	—	109 476	95

Tab. 10. Antal platser, medeltal vårdade, underhållsdagar,

Sjukhus	Antal sjukplatser	Medeltal vårdade per dag	Antal underhållsdagar						Kostnad	
			1:a klass	2:a klass	3:e klass	avgiftsfria	Å läns- eller stads-paviljong	Summa	Summa	
Stockholms hospital . .	265	274	6 987	29 354	57 279	6 256	—	99 876	537 262	67
Uppsala „ . .	1 246	1 378	7 899	33 537	432 577	21 368	7 594	502 975	1 644 680	81
Nyköpings „ . .	206	241	—	1 885	75 187	3 780	7 102	87 954	342 406	93
Strängnäs „ . .	850	906	—	17 459	298 549	14 532	—	330 540	1 004 715	06
Vadstena „ . .	788	798	2 433	21 864	257 084	9 702	—	291 083	923 281	66
Växjö „ . .	404	498	1 646	5 703	120 561	39 651	14 042	181 603	767 585	52
Korsberga centralhem och familjevård . .	1 200	213	—	632	76 585	—	435	77 652	122 175	62
Korsberga lantbrukskoloni	1 7	7	—	—	2 555	—	—	2 555	7 419	50
Västerviks hospital . .	984	1 073	—	16 940	341 995	21 619	11 044	391 598	1 347 931	01
Visby „ . .	63	97	—	3 145	29 480	2 665	—	35 290	194 851	83
Stenkyrka centralhem och familjevård . .	1 75	61	—	—	22 428	—	—	22 428	—	—
Lunds hospital . .	1 306	1 330	11 677	34 846	400 416	29 119	9 566	485 624	1 603 968	13
Hälsingborgs „ . .	1 200	1 262	—	28 193	410 314	22 103	—	460 610	1 224 061	46
Göteborgs „ . .	365	376	18 980	15 722	68 473	7 433	26 708	137 316	743 454	95
Vänersborgs „ . .	1 080	1 110	—	14 884	361 983	17 664	10 610	405 141	1 287 948	70
Kristinehamns „ . .	1 40 800	34 809	—	— 12 657	12 354 264 358	158 11 158	— 7 088	12 512 295 261	— 1 182 190	— 41
Säters „ . .	972	1 111	—	12 396	356 634	25 825	10 681	405 536	1 505 263	64
Härnösands „ . .	279	312	—	3 296	94 860	6 921	8 707	113 784	452 155	18
Östersunds „ . .	700	783	—	13 585	256 845	15 220	—	285 650	1 019 872	44
Piteå „ . .	1 35 370	37 398	—	265 3 481	12 854 134 249	426 7 558	—	13 545 145 288	— 730 355	— 39
Summa	12 235	13 108	49 622	269 844	4 067 620	263 158	113 577	4 783 821	16 641 605	94
Medeltal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

1 I familjevård.

2 Vid sinnessjukhusen . . 11 878

I familjevård 357

Summa 12 235

kostnad för sjukvård, utspisning m. m. år 1929.

för sjukvården		Medelkostnad för utspisning för dag o. sjuk		Medelkostnad för år och sjuk							
för år och sjuk	för dag och sjuk	i 1:a klass	i allm. klass	Personal	Utspis- ning	Linne, gång- och säng- kläder	Eld- ning och lyshåll- ning	Medika- menter	Tvätt och renhåll- ning	Familjevård	
										pr år	pr dag
1 960 81	5 38	1 30	— 60	1 680 73	236 75	36 11	152 80	51 53	1 31	—	—
1 193 53	3 27	1 23	— 52	899 65	194 57	23 06	93 83	12 73	2 82	—	—
1 420 77	3 89	—	— 60	1 057 68	221 80	27 28	88 20	12 63	8 49	—	—
1 109 45	3 04	—	— 51	876 83	180 16	17 73	68 99	11 04	11 14	—	—
1 157 72	3 17	1 14	— 46	903 97	170 42	33 56	72 16	12 99	1 87	—	—
1 542 76	4 28	1 15	— 60	1 218 08	209 92	26 21	106 09	14 52	7 52	—	—
574 27	1 57	—	—	—	—	—	—	—	—	586 71	1 61
1 059 93	2 90	—	—	—	—	—	—	—	—	1 208 32	3 81
1 256 23	3 44	—	— 46	994 96	168 29	39 98	78 22	16 10	1 94	—	—
1 232 45	3 38	—	— 53	1 050 54	192 49	64 77	128 15	7 18	18 02	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	805 23	2 20
1 205 99	3 30	1 27	— 55	896 55	210 80	24 75	88 88	20 13	6 84	—	—
969 94	2 66	—	— 48	729 68	176 94	20 67	71 12	13 16	6 43	—	—
1 976 22	5 41	1 37	— 57	1 581 41	247 83	43 16	148 46	36 51	3 85	—	—
1 160 81	3 18	—	— 49	925 47	179 64	20 54	76 71	12 95	3 71	—	—
—	—	—	— 63	—	229 01	—	97 62	—	12 12	514 08	1 41
1 401 60	3 84	—	—	1 048 68	—	39 13	—	18 70	—	—	—
1 354 75	3 71	—	— 67	968 29	245 99	33 56	113 95	14 73	8 52	—	—
1 450 57	3 97	—	— 70	1 081 83	255 33	46 94	87 93	9 89	4 69	—	—
1 303 05	3 57	—	— 54	1 005 57	195 28	26 75	105 89	16 68	2 26	—	—
1 678 36	4 60	—	— 71	1 192 91	259 63	57 71	140 74	17 04	5 47	667 05	1 83
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 269 58	3 48	1 30	— 55	962 88	203 36	29 97	91 08	15 90	5 48	—	—

	K. medi- cinal- styrels.	Stock- holms hospital	Uppsala hospital och asyl	Nykö- pings hospital	Strängnäs hospital	Vadstena hospital och asyl	Växjö hospital med Korsberga	Västerviks hospital	Visby hospital med Sten- kyrka
Personal.									
Avlöning	—	389 947 81	1 050 367 09	216 149 79	675 485 49	598 391 92	531 367 83	910 707 47	85 730 08
Ålderstillägg	—	—	—	—	890 52	—	—	—	—
Rese- o. traktamentsp.	—	775	205 65	475 55	1 175 50	2 691 25	744 20	648 60	340
Dyrtdistillägg	—	65 673	180 468	36 986	116 049	103 645	94 406	155 861 51	15 517
Indragningsstat	—	2 201 56	4 227 72	810	—	7 581 96	4 927	378 72	—
Pensionsreglering	—	1 072 44	2 427 61	222	—	5 403 04	3 569	—	—
Dyrtdistillägg åt f. d. befattningshavare	—	850	2 022	258	—	3 206	2 145	—	—
S:a personalkostnad	—	460 519 81	1 239 718 07	254 901 34	793 600 51	720 919 17	637 159 03	1 067 596 30	101 587 08
Omkostnader.									
Utpisning	—	64 869 10	268 111 20	53 455 85	163 153 79	135 913 18	190 356 68	180 570 76	18 614 09
Linne, gång- o. säng- kläder	—	9 894 57	31 774 71	6 563 96	16 052 76	26 763 99	19 745 75	42 895 69	10 234 06
Eldning o. lyshållning	9 019 94	41 866 54	128 606 25	21 256 60	62 476 27	57 545 06	56 027 92	83 926 58	12 392 58
Medikamenter	—	14 118 53	17 545 96	3 044 22	9 995 70	10 356 63	7 824 67	17 278 93	1 136 31
Tvätt och renhållning	—	358 07	3 884 42	2 048 30	10 088 36	1 094 96	3 920 74	2 084 79	1 742 78
Inventarier	—	13 539 65	49 272 61	7 582 34	11 966 16	18 669 18	9 167 66	25 635 71	2 057 20
Byggnader och gårdar	34 869 02	46 988 38	149 478 59	49 347 61	54 998 35	44 045 36	78 267 65	70 642 57	6 022 28
Skrivmaterialier	—	988 91	3 042 91	577 09	3 156 34	2 280 33	2 508 21	3 174 79	793 97
Utskylder	—	—	1 979 80	233 96	1 439 69	1 219	371 12	1 143 77	—
Trädgård och jordbruk	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse	16 655 77	—	17 888 53	8 105 51	15 800 42	—	18 299 55	10 623 56	4 297 64
Familjevård	—	—	—	—	—	—	—	—	44 394 27
Förskott	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	60 544 73	192 623 75	671 584 98	152 214 93	349 127 83	297 887 64	386 489 90	437 977 10	101 685 78
Avgår:									
Vinst å rörelse	—	15 338 32	32 853 39	1 436 73	21 050 70	19 343 65	14 592 02	22 100 01	—
Hyror	—	53 554 19	84 290 26	13 875	61 964 23	32 136 14	33 608 62	64 899 78	2 398 75
Summa	—	68 892 51	117 143 65	15 361 73	83 014 3	51 479 79	48 200 64	86 999 79	2 398 75
S:a omkostnader	60 544 73	123 731 24	554 441 33	136 853 20	266 112 90	246 407 85	338 289 26	350 977 31	99 287 03
Totalkostnad	60 544 73	584 251 05	1 794 159 40	391 754 54	1 059 713 41	967 827 02	975 448 23	1 418 573 61	200 874 11
Avgår patientavgifter	—	185 577 72	721 449 93	131 163 95	434 252 25	403 756 05	363 449 90	500 160 28	75 740 59
På statsverket belö- pande kostnad	60 544 73	398 673 33	1 072 709 47	260 590 59	625 461 16	563 570 97	611 998 39	918 413 38	125 133 52
Utredningskostnader	20 513 54	—	—	—	—	—	—	—	—
Fredrika Bremerför- bundets Lundakrets	3 000	—	—	—	—	—	—	—	—
Totalkostnad per dag och patient	—	5 85	3 57	4 45	3 21	3 32	3 73	3 62	3 48
Statsverkets kostnad per dag och patient	—	3 99	2 13	2 96	1 89	1 94	2 33	2 35	2 17

Malmö asyl	Lunds hospital och asyl	Hälsing- borgs hospital	Göteborgs hospital	Vänersborgs hospital och asyl	Kristine- hamns hospital	Säters hospital	Härnös- sands hospital	Öster- sunds hospital	Piteå hospital och asyl	Summa
—	1 010 277 ¹⁶	790 775 ⁷⁸	503 694 ⁹⁸	875 018 ⁴¹	747 430 ²⁵	913 352 ⁴³	282 116 ⁵⁹	671 721 ³¹	435 665 ⁵³	10 688 199 ⁹²
—	—	—	—	—	999 ⁹⁹	—	—	—	—	1 890 ⁵¹
—	249 ¹⁵	567 ⁵⁰	42 ⁸⁰	590 ⁴⁰	800 ³⁵	1 260 ¹⁷	729 ⁷⁰	728 ¹⁰	1 629 ⁴³	13 653 ³⁵
—	171 560 [—]	129 516 [—]	86 903 [—]	151 658 [—]	130 502 [—]	161 258 ⁸³	48 014 ⁷⁶	114 496 ⁴⁸	77 043 [—]	1 839 557 ⁵⁸
—	3 740 ⁰⁹	—	1 695 [—]	—	2 506 ⁰⁴	—	3 470 [—]	—	2 469 ⁹⁶	34 008 ⁰⁵
—	4 427 ²¹	—	1 725 [—]	—	1 035 ⁹⁶	—	1 584 [—]	—	1 361 ⁰⁴	22 827 ³⁰
—	2 155 [—]	—	864 [—]	—	996 [—]	—	1 326 [—]	—	936 [—]	14 758 [—]
—	1 192 408 ⁶¹	920 859 ²⁸	594 924 ⁷⁸	1 027 266 ⁸¹	884 270 ⁵⁹	1 075 871 ⁴³	337 241 ⁰⁵	786 945 ⁸⁹	519 104 ⁹⁶	12 614 894 ⁷¹
—	280 370 ²⁰	223 303 ⁷³	93 235 ⁴⁸	199 398 ⁷²	185 270 ⁹³	273 324 ⁰⁶	79 595 ⁴³	152 827 ¹⁰	103 344 ⁸⁶	2 665 714 ⁵⁶
—	32 917 ³¹	26 091 ⁶⁸	16 235 ⁵⁶	22 801 ⁰⁴	32 988 ⁹⁴	37 286 ¹⁹	14 633 ¹²	20 931 ⁹¹	25 112 ⁸⁴	892 924 ⁶⁶
—	118 205 ⁴²	89 751 ⁷⁹	55 852 ⁰¹	85 144 ¹³	78 975 ¹⁶	126 608 ⁹²	27 411 ⁴⁰	82 857 ⁶³	56 019 ⁴⁸	1 193 943 ⁶³
—	26 776 ³⁷	16 606 ⁹¹	13 734 ⁶⁶	14 369 ⁴²	15 771 ¹⁵	16 369 ⁵¹	3 081 ⁷⁴	13 050 ²⁵	7 415 ⁰²	208 475 ⁹⁸
—	8 426 ⁸³	8 115 ⁵⁴	1 259 ⁹¹	4 122 ³⁴	9 808 [—]	9 469 ⁸⁹	1 461 ⁰⁶	1 758 ⁴³	2 161 ²³	71 805 ⁶⁵
—	30 143 ⁹⁵	9 914 ³⁶	8 296 ⁴²	21 147 ⁸³	14 591 ⁷⁷	22 709 ¹⁵	7 799 ²²	9 281 ⁷¹	14 945 ⁶⁶	276 720 ⁵⁸
—	108 233 ⁸⁵	85 019 ⁵⁸	48 729 ⁹⁴	91 625 ²⁹	67 005 ⁰⁶	41 211 ¹²	23 784 ¹⁰	46 808 ⁵⁹	60 387 ³⁸	1 107 464 ⁶⁷
—	2 776 ⁸⁸	3 904 ⁸⁸	1 405 ⁸⁹	3 078 ³³	3 075 ⁰⁵	3 616 ⁰⁶	1 654 ⁰⁵	3 798 ²⁶	1 544 ⁴⁷	41 375 ⁹²
—	360 [—]	9 ²²	1 230 ²⁰	1 450 ⁰⁹	4 677 ⁷⁵	1 028 ⁵⁶	—	418 ⁷⁰	1 434 ⁵⁷	16 996 ⁴³
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	16 412 ²⁵	17 178 ⁹⁴	9 467 ⁷⁷	1 592 ¹⁵	15 685 ²²	16 883 ⁷⁸	3 523 ⁷⁸	11 627 ⁶⁹	10 444 ⁸⁷	104 487 ⁴³
—	—	—	—	—	15 519 ⁵⁰	—	—	—	21 848 ⁵⁰	81 762 ²⁷
—	—	—	—	—	900 [—]	—	—	—	—	900 [—]
—	624 623 ⁰⁶	479 896 ⁵⁸	249 447 ³⁴	444 729 ³⁴	444 268 ⁵³	548 507 ²⁴	162 943 ⁹⁰	343 360 ²⁷	304 658 ⁸⁸	6 252 571 ⁷⁸
—	27 975 ²²	6 583 ⁷⁴	10 798 ⁸³	30 616 ⁸⁰	23 638 ⁴⁷	24 804 ⁸⁸	2 688 [—]	5 062 ⁶⁴	7 254 ²⁶	266 187 ⁶⁶
—	76 854 ⁴⁷	85 091 ¹³	41 388 ⁴⁰	61 810 ³⁶	55 705 ¹⁸	53 099 ⁰³	21 527 ⁶⁷	58 562 ⁴⁹	25 766 ⁸¹	826 532 ⁵¹
—	104 829 ⁶⁹	91 674 ⁸⁷	52 187 ²³	92 427 ¹⁶	79 343 ⁶⁵	77 903 ⁹¹	24 215 ⁶⁷	63 625 ¹³	33 021 ⁰⁷	1 092 720 ¹⁷
—	519 793 ³⁷	388 221 ⁷¹	197 260 ¹¹	352 302 ¹⁸	364 924 ⁸⁸	470 603 ³³	138 728 ²³	279 735 ¹⁴	271 637 ⁸¹	5 159 851 ⁶¹
—	1 712 201 ⁹⁸	1309080 ⁹⁹	792 184 ⁸⁹	1 379 568 ⁹⁹	1249195 ⁴⁷	1 546 474 ⁷⁶	475 969 ²⁸	1066681 ⁰³	790 742 ⁷⁷	17 774 746 ⁸²
—	687 796 ³⁸	607 473 ²⁰	355 521 ¹¹	552 095 ⁴⁰	415 642 ⁹⁰	596 859 ¹⁰	164 382 ³⁵	375 912 ⁸⁵	201 055 ²⁵	6 772 289 ¹⁶
—	1 024 405 ⁶⁰	701 607 ⁷⁹	436 663 ⁷⁸	827 473 ⁵⁹	833 552 ⁵⁷	949 615 ⁶⁶	311 586 ⁹³	690 768 ¹⁸	589 687 ⁵²	11 002 457 ¹⁶
—	—	15 523 ²⁰	—	—	—	—	—	—	11 999 ⁹⁵	48 036 ⁶⁹
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 000 [—]
—	3 ⁵³	2 ⁸⁴	5 ⁷⁷	3 ⁴¹	4 ⁰⁶	3 ⁸¹	4 ¹⁸	3 ⁷³	4 ⁹⁸	3 ⁷¹
—	2 ¹¹	1 ⁵²	3 ¹⁸	2 ⁰⁴	2 ⁷¹	2 ³⁴	2 ⁷⁴	2 ⁴²	3 ⁷¹	2 ³⁰

Tab. 12. Sammandrag av kyrkoherdarnas och hälsovårdsnämndernas

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
S i n n e s s j u -												
Antal	Hemort		Kön		Civilstånd			Ålder				
	landsbygd	städer	män	kvinor	ogifta	giffta ¹	ej angivet	under 20 år	20—40 år	över 40 år	ej angiven	
1 Stockholms stad	3 598	—	3 593	1 556	2 037	2 439	1 149	5	59	1 165	2 367	2
2 Stockholms län	867	690	177	392	475	601	266	—	18	289	560	—
3 Uppsala	644	390	254	303	341	444	200	—	7	207	430	—
4 Södermanlands	696	470	226	333	363	481	215	—	7	236	453	—
5 Norrköpings stad	235	—	235	108	127	168	67	—	1	120	114	—
6 Östergötlands län ³	863	702	161	437	426	618	245	—	9	240	614	—
7 Jönköpings	923	689	234	497	426	676	247	—	12	245	666	—
8 Kronobergs	811	750	61	426	385	608	203	—	6	236	579	—
9 Kalmar	966	776	190	509	457	687	279	—	7	275	684	—
10 Gotlands	262	205	57	121	141	179	83	—	5	61	196	—
11 Blekinge	643	443	200	332	311	491	152	—	7	206	430	—
12 Kristianstads	1 001	908	93	483	518	753	248	—	9	279	713	—
13 Malmö stad	452	—	452	204	248	288	164	—	5	135	312	—
14 Malmöhus län ⁴	1 504	932	572	649	855	1 049	455	—	11	406	1 087	—
15 Hallands	643	436	207	317	326	517	126	—	14	199	430	—
16 Göteborgs stad	1 061	—	1 061	533	528	666	395	—	20	385	656	—
17 Göteborgs och Bohus län ⁵	780	641	139	385	395	565	215	—	11	201	568	—
18 Älvsborgs län	1 251	1 062	189	613	638	960	291	—	9	350	892	—
19 Skaraborgs	976	826	150	515	461	756	220	—	6	283	687	—
20 Värmlands	1 195	1 010	185	585	610	941	254	—	6	377	812	—
21 Örebro	851	657	194	409	442	638	213	—	12	289	550	—
22 Västmanlands	544	372	172	294	250	371	173	—	8	173	363	—
23 Kopparbergs	1 081	976	105	578	503	740	341	—	7	395	679	—
24 Gävleborgs	882	631	251	441	441	623	259	—	12	302	568	—
25 Västernorrlands	1 092	912	180	591	501	797	295	—	10	415	667	—
26 Jämtlands	512	452	60	284	228	390	122	—	3	181	328	—
27 Västerbottens	745	699	46	413	332	514	231	—	6	308	431	—
28 Norrbottens	709	612	97	396	313	480	229	—	10	291	408	—
Summa	25 782	16 241	9 541	12 704	13 078	18 440	7 837	5	297	8 239	17 244	2

¹ Härj inräknade änklingar, änkor och fränskilda makar. — ² Tillhörande landsting eller kommuner som ej i lands-
i s. k. familjevård. — ³ D:o 23.

uppgifter om sinnessjuka och sinnesslöa i riket i slutet av år 1929.

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
k a.					S i n n e s s l ö a.															
Vårdas inom					Antal	Hemort		Kön		Civil- stånd	Ålder			Vårdas inom						
enskilt eller där- emot svarande hem	enskild anstalt	försörjnings- anstalt	uppför- an- stalt	statensanstalt för sinnessjuka		landbygd	städer	män	kvinnor		under 20 år	20-40 år	över 40 år	enskilt eller där- emot svarande hem	anstalt för sinnesslöa	obild- bara	bild- bara	försörjnings- anstalt	uppför- an- stalt	statensanstalt för sinnessjuka
6953	36	15	1791	796	772	—	772	448	324	772	—	358	326	88	182	219	306	6	46	13
174	7	82	89	515	452	402	50	255	197	447	5	130	201	121	188	101	95	31	12	25
153	1	122	9	359	299	250	49	168	131	298	1	82	125	92	134	60	63	29	2	11
88	7	143	7	451	360	303	57	210	150	360	—	99	141	120	123	64	59	89	2	23
11	1	37	100	86	143	—	143	85	58	141	2	52	74	17	77	4	7	47	8	—
172	25	111	41	514	666	597	69	392	274	664	2	201	264	201	290	94	143	110	18	11
269	46	105	54	449	478	407	71	253	225	475	3	101	184	193	290	76	30	66	8	8
206	32	114	15	444	391	376	15	201	190	388	3	81	146	164	229	45	32	71	6	8
195	29	113	67	562	515	475	40	306	209	510	5	124	190	201	266	70	55	91	12	21
77	1	22	4	158	139	112	27	77	62	138	1	32	56	51	89	10	14	11	4	11
116	27	96	57	347	371	298	73	214	157	370	1	100	137	134	173	34	62	80	14	8
226	57	73	107	538	510	474	36	290	220	507	3	131	195	184	236	95	82	59	19	12
48	6	240	31	127	122	—	122	63	59	122	—	38	46	38	49	10	27	31	1	4
239	43	252	133	837	672	503	169	369	303	667	5	174	261	237	252	111	108	144	21	36
102	26	155	54	306	306	248	58	168	138	305	1	76	128	102	198	22	34	44	2	6
455	36	373	72	125	177	—	177	113	64	177	—	75	78	24	58	37	56	21	—	5
208	9	123	36	404	524	462	62	312	212	523	1	147	175	202	285	33	93	105	4	4
353	25	205	18	650	576	511	65	324	252	573	3	85	237	254	327	65	60	94	4	26
259	49	138	36	494	458	402	56	255	203	454	4	117	151	190	256	40	80	63	6	13
262	87	305	7	534	671	605	66	388	283	671	—	137	242	292	358	63	78	162	4	6
160	9	135	93	454	460	421	39	276	154	460	—	106	194	160	237	29	65	113	5	11
86	6	69	29	354	335	269	66	186	147	333	2	98	139	98	163	40	58	66	2	6
239	3	153	4	682	520	484	36	283	237	520	—	140	200	180	247	35	113	91	13	21
227	3	185	34	433	484	414	70	270	214	483	1	130	197	157	260	41	82	84	1	16
268	4	150	109	561	564	521	43	309	255	563	1	164	238	162	331	46	68	95	8	16
122	1	84	3	302	354	325	29	183	171	353	1	146	123	85	180	62	64	30	4	14
265	2	97	24	357	486	473	13	277	209	485	1	170	181	135	286	55	69	41	31	4
177	2	71	—	459	391	345	46	203	188	388	3	106	167	118	238	35	59	51	1	7
6110	582	3768	3024	12298	12196	9677	2519	6880	5316	12147	49	3400	4796	4000	6002	1596	2062	1925	258	353

ting deltaga. — ³ Utom Norrköpings stad. — ⁴ Utom Malmö stad. — ⁵ Utom Göteborgs stad. — ⁶ Därav 248